

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

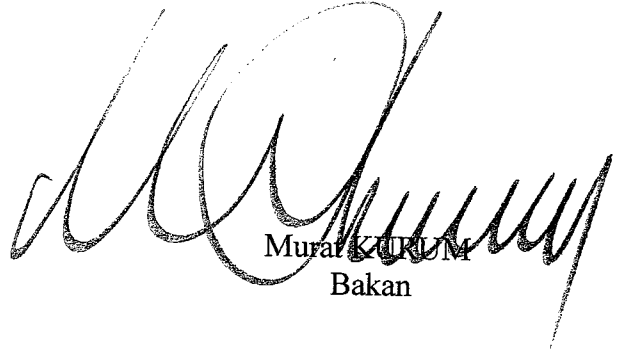
Sayı :30824082-610/ 122 88397
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

17 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

TUNCELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYTEN KORDU'NUN
TBMM 7/24306 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/24306 GK 117

SORULAR

- 1) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın, Danıştay tarafından onanan İliç madenine ilişkin iptal kararlarına rağmen maden sahasında faaliyetlerin devam etmesine göz yummasının sebepleri nelerdir?
- 2) Danıştay tarafından kesinleşen mahkeme karar doğrultusunda mevcut Çöpler bölgesinde halen faaliyet yürüten Maden şirketleri üzerinde idari olarak gerekli uygulama yapılacak mıdır veya uygulama ilgili herhangi bir planınız var mıdır?
- 3) TMMOB'un başvuruları üzerine başlatılan hukuki süreçle 2021 ve 2023 yıllarında iptal kararları verilmesine karşın madenin faaliyetlerine devam etmesinin çevresel sonuçlarına ve yaşanan can kayıplarına ilişkin Bakanlık tarafından herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
- 4) ÇED süreçlerinde bilimsel kriterlerin tam anlamıyla değerlendirilmesi ve kamu yararının korunması adına Bakanlığınızın aldığı tedbirler nelerdir?
- 5) Erzincan İliç'te yaşanan maden faciasının ardından bölgedeki madencilik faaliyetlerinin çevresel etkileri yeniden değerlendirilecek midir?
- 6) ÇED raporları hazırlanırken bağımsız bilim insanları ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine yer verilmesi adına Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 7) Türkiye genelinde benzer ÇED süreçleriyle yürütülen maden projelerinin denetimleri artırılacak mıdır?
- 8) Erzincan Valiliği tarafından verilen "ÇED gerekli değildir" kararına ilişkin denetim yapılmış mıdır? Benzer kararların verilmemesi adına bir düzenleme planlanmakta mıdır?
- 9) Çöpler Kompleks Madeni ve diğer maden sahalarında çevresel denetimlerin sıklığı ve içeriği hakkında bilgi verebilir misiniz?
- 10) ÇED süreçlerinde kamuoyunun ve konunun uzmanı ilgili kurumların daha etkin katılımını sağlamak adına Bakanlığınız tarafından yeni düzenlemeler yapılacak mıdır?
- 11) 13 Şubat 2024'te tarihinde gerçekleşen İliç Maden Faciası öncesinde felaketin geleceğini rapor eden ve hukuki süreçlere başvuran TMMOB gibi konunun uzmanı ilgili meslek odalarının madencilik projelerine yönelik yaptığı itirazlar Bakanlık tarafından nasıl değerlendirilmektedir?
- 12) Maden Faciasının gerçekleştiği yerdeki liç yığınlarını taşıma işlemleri halen devam etmekte midir? Eğer devam ediyorsa, halen taşınması gereken ne kadar malzeme bulunmakta ve taşınan malzeme hangi alanlara yönlendirilmektedir?
- 13) Taşınan liç yığınları geçici depolama alanlarına mı, yoksa kalıcı depolama alanlarına mı yapılmaktadır? Kalıcı depolama alanları varsa, bu alanların tam lokasyonu nedir? Örneğin, eski ana ocak gibi spesifik bir alan var mıdır?
- 14) Liç taşıma işlemleri dışında, maden sahasında cevher çıkarma, işleme veya diğer ilgili faaliyetler sürdürülmekte midir? Özellikle, diğer maden sahalarından gelen malzemelere yönelik bir işlem veya oksitli faaliyetler yapılmakta mıdır? Eğer böyle faaliyetler sürdürülüyorsa, bu faaliyetlerin kapsamı nedir ve hangi mevzuat ve yasal düzenlemelere dayanılarak gerçekleştirilmektedir?
- 15) Erzincan İliç bölgesinde yeni bir Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve izin süreci başlatılmış mıdır? Eğer süreç başlatıldıysa, hangi aşamaya gelinmiştir ve mevcut durum nedir?

CEVAPLAR

1,2,3,12,14) "Çöpler Kompleks Madeni 2. Kapasite Artışı ve Flatasyon Tesisi" projesi için verilen 07/10/2021 tarihli "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" Kararı Erzincan İdare Mahkemesi tarafından "İPTAL" edilmiştir. Bakanlığımız tarafından, Erzincan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz 2577 sayılı İdari Yargılama Usûlü Kanunu'nun 28 inci maddesi uyarınca, karar icaplarına göre işlem yapılması gerektiği hususunda talimatlandırılmıştır. Erzincan İdare Mahkemesi tarafından verilen "İPTAL" kararı Danıştay tarafından onanmıştır. Bakanlığımızca mahkeme kararları gereğince iş ve işlemler yürütülmektedir.

4) ÇED sürecinde; proje için verilecek Özel Formatın kapsamını belirlemek ve hazırlanan ÇED Raporunu inceleyip değerlendirmek üzere Bakanlığımız tarafından kurum ve kuruluşlardan oluşan Komisyon kurulmaktadır. Bakanlığımızın ÇED yönetmeliği kapsamında oluşturduğu komisyon üyeleri; Kurum/kuruluşlarının farklı meslek disiplinine sahip ve kurumun ilgili Kanun ve Yönetmelikleri çerçevesinde kurumları adına görüş bildiren üyelerden oluşmaktadır. Bakanlığımızca/Komisyon üyesi kurumlarca ÇED raporu özel formatında gerekli görüldüğü durumlarda bilimsel raporların hazırlanması talep edilmektedir. Ayrıca ÇED süreci şeffaf bir süreç olup, Bakanlığımıza iletilen tüm öneri ve itirazlar ÇED süreci içerisinde komisyon tarafından değerlendirilmektedir.

5) Madencilik projeleri ÇED Yönetmeliğine tabi olup, Bakanlığımıza/Valiliğe (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) başvurulması durumunda çevresel etkileri değerlendirilecektir.

6,11) Bakanlığımızca/Komisyon üyesi kurumlarca ÇED raporu özel formatında gerekli görüldüğü durumlarda bilimsel raporların hazırlanması talep edilmektedir. Ayrıca ÇED süreci şeffaf bir süreç olup, Bakanlığımıza iletilen tüm öneri ve itirazlar ÇED süreci içerisinde komisyon tarafından değerlendirilmektedir.

7) 01.01.2018-12.03.2025 tarihleri arasında madencilik faaliyetlerine yönelik toplam 38.841 denetim gerçekleştirilmiş, gerçekleştirilen denetimlerde 2.589 işletmeye 508.543.017 TL idari yaptırım uygulanmış olup; 509 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.

8,9,13) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez teşkilatı ve İl Müdürlüklerimizde görevli denetim personelleri tarafından denetimler yapılmakta olup, Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren ve kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunun 20. maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmakta, 15. maddesine göre de faaliyet durdurma cezaları verilebilmektedir. 01.01.2018-12.03.2025 tarihleri arasında Anagold Madencilik San ve Tic. A.Ş.'ne yönelik toplam 266 denetim gerçekleştirilmiş olup, toplam 132.737.228 TL idari para cezası uygulanmış, tesisin faaliyeti 2 kez durdurulmuştur.

Erzincan İli, İliç İlçesi, Çöpler Köyü Mevkiinde bulunan Anagold Madencilik San. ve Tic. A.Ş.'ne ait altın madeninde 21.06.2022 tarihinde söz konusu işletmenin cevher sahasına ait boru hatlarında yaşanan arıza neticesinde siyanür çözeltisi kaynaklı çevre kirliliğine istinaden Bakanlığımızca 27.06.2022 tarihinde, tesise bu olayla ilgili olarak Çevre Kanunu uyarınca 16 Milyon 441 Bin TL idari para cezası uygulanmıştır. Söz konusu maden işletmesinde 13/02/2024 tarihinde yığın liç sahasında meydana gelen heyelan sonrasında ise işletmeye ait depolama onay belgesi ve çevre izin/lisans koşullarının ortadan kalktığı hususları tespit edilmiş olup, 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca 116 Milyon 164 Bin 272 TL para cezası uygulanmış, çevresel tedbirler alınıncaya ve çevresel iyileştirmeler yapıncaya kadar işletmenin faaliyeti durdurulmuş, 03.09.2020 tarihli Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptal edilmiştir. Ayrıca tesis yetkilileri hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 181 ve 182 nci maddeleri uyarınca çevrenin kasten kirlenmesi yahut çevrenin taksirle kirlenmesi suçlarından Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur.

10) ÇED sürecinde; ÇED Yönetmeliği çerçevesinde projenin türü, yeri ve etki alanı dikkate alınarak oluşturulan, kamu kurum ve kuruluşlarının yer aldığı inceleme ve değerlendirme komisyonunun görüşleri ve halkın görüşleri dikkate alınmaktadır.

15) Söz konusu işletmenin, Bakanlığımıza Çevre İzin ve Lisans Belgesi başvurusu veya ÇED Yönetmeliği çerçevesinde yeni bir başvurusu bulunmamaktadır.